

بررسی اثر حاکمیت شرکتی، کمیته حسابرسی و افشای اختیاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تبریز

فرشاد گنجی دانشجوی دکتری حسابرسی

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی، کمیته حسابرسی و افشای اختیاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. معیارهای حاکمیت شرکتی اندازه هیات مدیره، استقلال هیات مدیره، استقلال رییس هیات مدیره و دوگانگی وظیفه مدیر عامل و معیارهای کمیته حسابرسی اندازه کمیته حسابرسی و استقلال کمیته حسابرسی می باشد. محققین زیادی در این خصوص و با بررسی متغیرهای متعدد سعی در انجام تحقیق در این خصوص داشته اند. در این تحقیق به بررسی اثر ساختار مالکیت شرکت بر اظهار نظر حسابرس در شرکت های بورس اوراق بهادار تهران پرداخته شده است. معیارهای ساختار مالکیت شامل اندازه هیات مدیره، استقلال هیات مدیره، مالکیت مدیریتی و مالکیت نهادی بوده است. جامعه آماری تحقیق کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تبریز و دوره زمانی از سال 1388 الی 1393 بوده است. برای اندازه گیری افشای اختیاری از چک لیست ارایه شده توسط کاشانی پور و همکاران (1388) استفاده شده است. تعداد نمونه آماری پس از اعمال محدودیت های لازم برای انتخاب جامعه آماری 70 شرکت بود. در این تحقیق جهت پردازش اولیه داده ها از نرم افزار اکسل و برای تجزیه تحلیل داده ها از نرم افزار Eviews 7 استفاده شده است. در این تحقیق از روش رگرسیون خطی مرکب به روش ترکیبی یا Data panel جهت ارزیابی رابطه بین متغیرها استفاده می شود. نتایج پژوهش نشان می دهد که متغیرهای استقلال هیات مدیره، اندازه کمیته حسابرسی و استقلال کمیته حسابرسی با افشای اختیاری رابطه معناداری داشته است.

واژه های کلیدی: حاکمیت شرکتی، کمیته حسابرسی، افشای اختیاری اندازه هیات مدیره، استقلال هیات مدیره، مالکیت مدیریتی، مالکیت نهادی، اظهار نظر حسابرس

مقدمه

مالکیت شرکتی¹ در ابتدای قرن بیست و یکم پس از فروپاشی شرکت های بزرگی مانند انرون (بزرگترین شرکت فعال در بخش انرژی جهان) و ورلدکام (بزرگترین شرکت مخابراتی جهان) دوباره به عنوان یکی از مهم ترین مباحث کسب و کار مطرح شده است. تاکید مبانی اولیه مالکیتی شرکتی بیشتر بر موضوع راهبرد شرکت ها و حقوق سهامداران قرار داشت و بعدها با طرح دیدگاه های جدیدتر به سمت توجه جدی به حقوق ذینفعان و اجتماع گرایش پیدا کرد. در سال های اخیر پیشرفت های زیادی در زمینه موضوع حاکمیت شرکتی در سطح جهان صورت گرفته است و کشورهای پیشرو در این زمینه، همچنان به تقویت نظام حاکمیتی شرکتی خود ادامه می دهند و در این راستا به مشارکت کنندگان در حاکمیت شرکتی و موضوع هایی از قبیل سهامداران و روابط آن ها، مسئولیت پاسخ گویی، بهبود عملکرد هیات مدیره، کمیته های هیات مدیره، حسابرسان و نظام های حسابداری و کنترل داخلی، توجه ویژه ای مبذول می دارند (حساس یگانه و باغومیان، 1385). مالکیت شرکتی قوانین، مقررات، ساختارها، فرایندها، فرهنگ ها و سیستم هایی است که موجب دستیابی به هدفهای پاسخگویی، شفافیت، عدالت و رعایت حقوق ذینفعان می شود (حساس یگانه و باغومیان، 1385). مالکیت شرکتی مجموعه ساز و کارهای کنترلی داخلی و خارجی شرکت است که تعیین می کند شرکت چگونه و توسط چه کسانی اداره می شود. مالکیت شرکتی دارای ساز و کارهای مختلفی از قبیل: نظارت قانونی، نظارت سهامداران عمده

1. Corporate governance